

DIARI CATALA

POLÍTICH Y LITERARI

ANY II

BARCELONA — DIUMENJE 11 DE JUNIOL DE 1880

408

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: FERNANDO, 32. 1.er—SUCURSAL EN GRACIA.—DEVANT DEL TEATRO, DEPÓSIT DE MÁQUINAS DE CUSIR.

PREUS DE SUSCRIPCIO

Barcelona. un mes. . . . . 5 rals | Fora. un trimestre. . . . . 20 | Estranger, (unió postal). trimestre. 40

SANTS DEL DIA.—Sant Pio y Sant Abundio.—QUARANTA HORAS.—Iglesia parroquial de Sant Jaume.

Espectacles.

TEATRO DEL ODEON.—Diumenje, monstros espectacle.—Lo reputadíssim drama en 6 actes, *Genoveva de Brabante*.—Altre popular drama en 4 actes, *La inquisicion por dentro y sus martirios y la comedia Un embustero de marca*.

TEATRO DE NOVEDADES.—Companyia de opereta francesa.—Avuy duas funcions, «últimas en dia festiu». A dos quarts de quatre.—A dos quarts de nou, *Giroflé-Giroflá*.—A dos quarts de nou, torn impar, *Les Cloches de Corneville*.—Entrada 4 rals.—Lo dimars, benefici de Mr. Berard.—Se despatxa en contaduria.

TEATRO ESPANYOL.—(Passeig de Gracia).—Companyia Arderius.—A dos quarts de nou. Avuy, a dos quarts de quatre de la tarde y a dos quarts de nou de la nit, *Cuento de Hadas*.—En lo segon intermedi de abduas funcions, exercicis asombrosos, per lo célebre Benedetti. Demá, seté dilluns de moda.

TEATRO DEL TIVOLI.—Avuy, a dos quarts de quatre.—A petició y pera complaire a un gran número de personas que no pogueren obtindre localitats lo divendres últim, se donará la 101 y última definitiva representació del popularíssim espectacle en 3 actes y 11 quadros, *De la Terra al Sol*.—Nit a dos quarts de nou, la divertida sarsuela en 2 actes, *La Criada* y per última vegada la sarsuela bufa en 2 actes, *L' Angelet y l' Angeleta*.—Entrada 2 rals. Lo dijous próxim, estrenó de la sarsuela semiseria en 3 actes, *La Virgen del Pilar*.—Se despatxa en contaduria.

BON RETIRO.—Avuy a dos quarts de quatre, *A primera sangre*, *Ous del dia* (parodia de «Flor de un dia»), y lo ball, *La hija del Guadalquivir*.—Entrada un ral y mitj.—No 's donan salidas.

Nit, a dos quarts de nou, *La nodriza*, lo ball, *Las Odaliscas* y la pessa, *La voluntad de l' Antonia*.—Entrada un ral y mitj.—No 's donan salidas.

PRADO CATALA.—Saló d' istiu.—Avuy, a dos quarts de nou.—Gran concert extraordinari per las duas Bandas de Artilleria é Ingenyers.—Entrada un ral.

CIRCO EQUESTRE BARCELONÉS DE ALEGRIA Y CHIESI.—Plassa de Catalunya.—Avuy tarde y nit se donarán extraordinarias funcions compostas dels exercicis mes notables que executa la companyia.—Entrada 3 rals.

SALONS DEL CARRER DE LA CANUDA.—Gran ball a las 3 d' aquesta tarde.

TIRO DE COLOMS Y GALLINAS, pera avuy a las 3, al extrem del carrer del Bruch.

Reclams

CUCHS Lo mellor específich pera destruirlos rápidamente, es lo *Lombricido Formiguera*, premiat en varias exposicions nacionals y estrangeras. Es sumament agradable, fá tenir gana, regenera y fortaleix a las criaturas. Deposit Central, Dr. Formiguera, carrer de Fernando VII, 7.—Barcelona.

TAPETES de hule especial pera sobre-taulas de menjadors imitació a tota classe de fustas, mosaichs y domassos

EL ÁGUILA PLASSA REAL, n.º 13.—Gran basar de robas fetas.—S' ha construhit y ben confeccionat segons los últims modelos, un grandió y variat assortit de prendas de tota classe y preus molt baratos, com podrá véures en la nota publicada en son lloch corresponent.

AVIS IMPORTANT

AL GRANDIOS TRIOMF obtingut en la Exposició de París ab medalla de bronzó de 1.ª classe, los papers pera cigarrets.

CACAO Y VILLARET.

havent correspost los fumadors ab sa gran acceptació calificantlo d' inmillorable per sa finura, solidés y bon gust.

Unich depósit, HOSPITAL, 19, BARCELONA.

FORMATJETS JELATS

Y XOCOLATES DE BAYLINA

AVIÑO, 7, CONFITERIA.

LA UNIVERSAL

Gran basar de sastreria, robas fetas y á mida; carrer Nou, núm. 10 botiga. Grandió y variat assortit de trajos última novetat, confeccionats ab l' esmero que te ja acreditat dit establiment.—Trajo complet de 6 y 1/2 duros fins á 15.—Local y géneros del país y extranjeros separats pera la mida.—Preu fixo.—Carrer Nou de la Rambla, núm. 10, botiga, Barcelona.

GRAN FÁBRICA CATALANA de Joseph Tutau, de banos parayguas y sombrillas per major y menor.—Se telan y arreglan.—Rambla de Sant Joseph número 30, devant de la Virreina.

LAS OFICINAS

de la Societat Catalana

PERA L' ALUMBRAT PER GAS,

s' han trasladat del carrer Ample número 13, principal, á la Rambla de Santa Mónica, número 29, bis, principal (edifici del Banch de Barcelona.)

LA EMPERATRIZ
FÁBRICA 3 ESCUDILLERS BLANCHS 3.

PEL BORRISOL ó pel moixí. Desapareix en quatre minuts usant lo *DEPILATORI INGLÉS*, sens que la salut ni la pell sufreixin cap perjudici. Farmacia de la Corona, Carrer de Gignás, núm. 5.

FÁBRICA DE BOLAS DE BILLAR.—Dóminos, boletas, palós, tissas y solas de totas classes y cola pera enganxar las solas. Tacos y demás efectes anexos, de Joan Illas; carrer de Sant Ramon n.º 18.

ANTIGA TINTORERIA

DEL CENTRO.

CARRER DE LA LLIBRETERIA, 13.

En aquesta acreditada casa 's renta la roba de caballer sens descosirla, deixantla com nova. Especialitat en tenyir vestits de seda y mocadors de crespó.

No equivocarse. Llibreteria, 13.

Als especuladors en grans

Las personas que vulguin especular en grans, com son l'ordi, el blat, lo blat de moro, fabas, fabons y altres articles, poden dirigir-se al magatzem de grans de la

Carretera de la Bordeta, núm. 52 prop de la Creu Cuberta, ó be al despatx de 'n

JOSEPH TONIQUAN.

Barracas de Sant Antoni, núm. 68. davant de la fàbrica, en la seguritat de que 'ls generos que alli trobaran son los millors y 'ls mes baratos.

PIANOS.

FÀBRICA
Raynard y Maseras.

Gran assortit de verticals y obliquos, á preus equitatius. Vendas á pllassos y al contat.

Carrer Sant Bertran, 14.

ACADEMIA DE CORTE

PERA 'LS SASTRES

Escudellers, 48, 2.º

Per 30 pessetas s'ensenya á tallar en quinze llissons. També 's construeixen trajos á mida ab la mes refinada elegancia á preus baratissims; trajo ab jaqué 15 pessetas, trajo ab americana, 13 idem.

Escudellers, 48, 2.º

MÁQUINA

DE PLANEJAR
se desitja comprarne una de venturera. Dirigirse al Carrer Nou, número 47. Tomasino.

BRAGUER-MULTI-ARTICULAR-POLI-HERNIARI.

AB REAL

PRIVILEGI EXCLUSIU.

Tots los sistemas de *braguers* fins avuy coneguts sols responen á las necessitats del moment; en quant la hernia se ha desviat de son primitiu siti, que aixó succeheix molt aviat, dits *braguers* en lloch d'aliviar molestan; perque careixen dels resorts necessaris pera conduhir la pala ó pilota ab la pressió necessaria ahon convinga, y afluir para que no oprimeixi ahont no 's necessita. Aixis se comprant com molts de las personas herniadas, per no dir totes, á causa de la defectuosa construcció dels *braguers* que usan, en lloch de trovar aliví á sa dolencia, se 'ls agrava cada dia més. Lo BRAGUER-MULTI-ARTICULAR-POLI-HERNIARI que oferim al públich, es lo mes cómodo y lo mes apropiat per omplir y cumplir l'objecte á que se 'l destina, puig per medi d'un senzill mecanisme, la pala pren totes las posicions que al pacient convingan, graduant á sa voluntat la pressió en totes direccions.

Fàbrica, carrer Nou de la Rambla, 4, segon.

Secció d' economia

DOMÈSTICA.

PREUS corrents á la menuda dels articles de consum domèstich, en los mercats de Barcelona en lo dia d'ahir.

Bou de 1.º á 22 quartos tersa, ab os;	á 28 id sense
Id. de 2.º á 18 id. id. id.	á 24 id. id.
Id. de 3.º á 14 id. id. id.	á 20 id. id.
Badella á 24 id. id. id.	á 34 id. id.
Moltó en general.	á 20 id tersa
Id. en las taulas de preferencia.	á 19 id. id.
Cap de Bou.	á 14 id. id.
Pota de id.	á 10 id. id.
Tripa de id.	de 18 á 20 id. id.
Cap de Badella.	á 16 id. id.
Pota de id.	á 12 id. id.
Tripa de id.	de 20 á 24 id. id.
Tossino. Carnsalada.	de 24 á 26 id. id.

Butifarra blanca.	á 6 id. unsa.
Id. negra.	á 3 id. id.
Llangonissa.	á 7 id. id.
Pernil de la terra.	á 5 id. id.

Monjetas tendras,	á 2, quartos la lliura.
Tomatechs dels millors á 3 y 4 id.	id.
Id. de Vilaseca á 20 rals	id.
quintá y á 2 id.	id.
Pebrots á 1 quarto un.	
Cols á 2 y 4 quartos una.	
Patatas.	á 2 id. id.
Sigrans	á 4, 6 y 8 id. id.
Cireras. bonas á 4, y 6 id.	id.
Peras piconas las bonas á 2 id.	id.
Taronjas á 14 quartos dotzena.	
Préssecs á 2 y 4 quartos un.	
Ous. Los estrangers á pesseta la dotzena.	
Id. del país á 36 quartos id.	

Pescaterias. — Mercat del dematí. — Molt escàs de totes menas de peix; 's venia 'l llus á 5 rs. la tersa; calamarsos, congria y llagostins á 6; reix molls y pagell á pesseta; llissaras á 20 quartos, boga y barats á 16 y sardineta á 10.

Mercat de la tarde. — Lo mateix assortiment, regint poch mes ó menos iguals preus.

ANÚNCIS.

Gran assortit de bolados de totes classes, borregos, carquinyolis, rosquillas, carmetlos y confituras, á preus módichs pera vendre á la menuda, portat á domicili.

Dirigirse á Andreu Masdeu, carrer de la Llibertat, n.º 33, Gracia.

Confits pera casaments y batetxos, bonichs y bons, á 3 rals la lliura.

Borregos de Cardedeu lligitims, á 18 quartos la lliura.

Mel de romaní, blanca, de gust exquisit y de la cullita d'enguany, a tres rals la lliura.

Se troba en la confiteria de la Gloria, Graciamat, 14.

Bou barato.—En lo mercat del Born, departament del Oest, puesto número 22, s'hi trobará carn de bou de 3.º ó siguin *desferrás* á 11 quartos la tersa ab os, y sense á 20.

En lo puesto n.º 1, del mateix departament, carn de bou de 1.º á 22 quartos la tersa ab os, y á 28 sense.

En lo puesto n.º 8, del mateix, carn de bou de 2.º á 18 ab os, y á 27 sense.

Noticias de Barcelona

Enllás de las vias férreas entre sí y ab lo port.—Galantment convidats per la empresa del camí de ferro de Valls y Vilanova, varem tenir ocasió avans d'ahir d' examinar lo projecte que te 'l senyor Gumá pera portar á cap la unió de tots los camins de ferro de Barcelona entre ells y ab lo port.

Nosaltres, que habem calificat aqueixa unió com la primera de las necessitats de Barcelona, sens satisfèr la qual, may podrà la nostra ciutat estar á la altura que li correspon, no tenim necessitat de dir que va agradarnos lo projecte. Sigui per ahont vulgui, lo interessant es que la unió 's fassi: per nosaltres, donchs, lo millor projecte será lo que pugui realitzar-se mes aviat.

Lo del senyor Gumá nos sembla que reuneix aqueixa condició, no sigui sino per las mostrás que ha donat de carácter y d' energia, que son las que mes poden en la nostra terra. Per aixó sols l'apoyariam ab totes las nostras forsas, á lo menos mentres tinguessim la esperansa de que logrará sortir-se ab la seva. Entenguis be, donchs, que 'l nostre apoyo será sempre pe 'l que mes probabilitats tingui de portar á cap la millora, y que deixarem d'apoyarlo en quant vejém que surt un nou projecte ab mes vida. Ho hem

dit y ho repetim; per nosaltres tota la qüestió está en que la unió 's verifiqui per un punt ó altre.

Manifestat aixó, hem de dir que 'l projecte del senyor Gumá solventa molts de las dificultats que poden oferirse. Vejís sino, ab la següent explicació.

Desde la part d' amunt de Sans, se desvia la línea de Tarragona cap á la dreta y segueix en direcció al barri de Port, y passant per darrera de Monjuich, se trova prop de can Tunis ab lo camí de ferro de Vilanova, qual trassat segueix paralelament pero ab via independent fins al port, ó sigui davant del moll del Oest, ahont estarà situada la estació de Vilanova y Valls. Desde aquest punt, la via de Tarragona segueix per la vora del port, atravesant tota la part de davant de la ciutat per damunt d' un elegant viaducte, de sis metros de llum, y aixis arriba á la estació central de Fransa. Per tal medi tindriam ja enllassadas las vias de Tarragona, de Fransa y de Valls y Vilanova. No tenim de parlar de la de Saragossa, per quant, passant á poch metros de la de Granollers, la unió pot ferse sempre que 's vulgui.

Sens perjudici de dar mes detalls un altre dia, nos limitarem avuy á dir que 'l pressupost de tot lo projecte del senyor Gumá no passa de cinch cents mil duros.

Pe 'l medi expressat s' unirian las vias férreas entre sí. Per unir las ab lo port, s' establiria per dessota del viaducte una línea á nivell del moll, que serviria per portar los vagons, tirats per forsa animal, al peu dels barcos per la càrrega y descàrrega.

La empresa del carril de Valls va obsequiar ab un dinar als convidats, y á sos postres varen pronunciarse varios brindis, tendint tots á reconeixer la necessitat absoluta del enllás dels camins de ferro.

Lo «Marqués» de Rays s' ha surtit ab la seva.—Com degueren veure los nostres lectors en la secció corresponent del DIARI d'ahir, lo dia avans y després de las cent peripecies perque habia passat, habia sortit del nostre port lo vapor liberia (?) *India*, cap á Port-Breton. A bordo porta als italians contractats y alguns altres que no son italians.

De res han servit los esforços fets per la premsa lliberal de Barcelona y de Italia; de res la actitud digna y enérgica del cónsul italiá. Davant del govern del senyor Cánovas del Castillo han pogut mes los jesuitas y sos agents d'última fila, que no pas la opinió pública excitada y 'ls desitxos dels representants d' una nació amiga.

Segons sembla, en tot aquest assumpto s' ha procedit d' una manera jesuítica. Las autoritats de Barcelona habian ofert al consolat italiá que 'ls súbdits de la nació que representa no s'embarcarian sino ab passaports expeditos per ell. En aquesta confiansa tenian la seguretat de que lo de Rays no 's surtiria ab la seva; pero á última hora tot va cambiar, y segons indicis, los emigrants se 'n van, no ab passaport italiá, sino ab passaport del cónsul d' Haiti ó de Liberia.

Lo que ha passat no 'ns ve pas de nou. Las cosas cauhen sempre á la part ahont s' inclinan, y 'l govern d' avuy s' inclina cap al *Marqués* de Rays y cap als jesuitas. Per la nostra part nos cap la satisfacció d' haber fet tot lo que hem pogut pe-

ra salvar a uns infelissos embaucats ab promesas irrealisables.

No esperem saber la veritat de tot lo ocorregut per la part del nostre govern, que callarà com un mort, pero no per aixó deixaré de saberho. A no tardar se parlarà del assumpto en las Cámaras italianas, y allavoras nos enterarém de tot, y n' enterarém als nostres lectors.

Que se'n parlarà en las Cámaras italianas, nos ho diu lo següent *suelto* que traduhim de la *Riforma*, de Roma, arribat ahir:

—«La premsa lliberal de Barcelona—diu—representada pe'ls directors dels diaris *Lo Diluvi*, *La Gaceta de Catalunya*, *La Publicitat* y lo DIARI CATALÀ, han enviat al honorable Crispi una comunicació, a fi de que reclami la atenció del govern y del Parlament sobre la qüestió de la emigració italiana per Port-Breton, de la que 'ns hem ja ocupat directament y per medi del nostre digne corresponent en Barcelona.

La qüestió es gravíssima y reclama midas sèrias.

Esperem donchs la interpelació, y mentres tant lamentém que en la nostra terra siguin possibles, fets com los que han motivant la campanya que ha vingut sostenint la premsa lliberal.

Qui al cel escup...—En un escrit que tenim a la vista se 'ns participa que 'ls director de la «Associació reparadora de Pio IX», ha privat terminantment a sos associats, baix la pena de expulsió, que pertenesquessin a alguna de las associacions catalanistas establertes en aquesta ciutat, ab lo pretest de que en totas ellas hi regna l' esperit lliberal y que aixó no s' avé ab los desitjos y fins de «La Reparadora.» Diu també dit senyor que lo catalanisme es una *ximpleria* y que tot lo que 's fá en son bé serveix solzament pera posar-lo mes en ridícul.

Sembla que a conseqüencia d' aquesta disposició absolutista, molts socios juvenets d' aquella associació han obert 'ls ulls y s' han donat de baixa no esperant que 'l director ho fes, inscribintse acte continuu en las associacions catalanistas.

Aixó es únicament lo que ha conseguit lo director de «La Reparadora» ridiculizant lo catalanisme y volguent imposarse fins en lo reglament de la seva associació. Ja se sap; *qui al cel escup...*

Deixém lo final del adagi català pera que l' interpreti lo citat director.

En los concerts del Prado.—Un suscriptor nos ha remés una nota, preguntanos demanessem a qui qui puga ferho, que si continuan pintantse los sitials del lloch de concerts vespertins en lo «Prado Catalan», se tinga la prevenció de posar un rótul en los que encara no sian ben sechs, puig lo qui 'ns envia la queixa nos assegura baix son nom, que duas senyoras de sa familia se sentaren inadvertidament dijous passat, en los asientos que primer 'ls vingueren al pas y quan s' adonaren que la pintura era tendre ja tenian lo vestiit brut de color.

La fira d' ahir.—Ahir ab motiu de ser la festivitad de San Cristófol hi hagué la tradicional fira en lo carrer del Regomir, lo qual estava enramat y adornat com altres anys, principalment en lo lloch ahont hi ha la capella. Entre las paradas de joguinas, quincalla y llibres vells, s' hi instalaren ja las de avellanas tendras ab molta abundancia.

Sucesos de Valls.—En son lloch corresponent, trobaran los nostres lectors un telégrama del nostre corresponent en Valls. De son contingut se'n despren que si en dita vila no regna l' ordre material, la tranquilitat moral no ha sigut pas encara restablerta.

Exámens.—Avuy comensan a celebrar los exámens generals de fi de curs, los alumnos del «Colegi Vilar.»

Casas de socorros.—Ahir foren auxiliats en la casa de socorro del districte quart, una dona ab una contusió en lo peu dret ocasionada de resultas de una caiguda.

També ho foren en la del districte segon, una jove ab una ferida incisa en lo indice dret, produhida ab un ganiber; un altra ab contusions en lo cap; y un noyet ab una ferida incisa en lo bras dret, produhida ab unas estisoras.

Un benefici en lo Tívoli.—Ab lo Teatro ple de gom a gom, tingué lloch ahir en lo Tívoli la centésima y última representació de la sarzuela «De la terra al Sol», a benefici dels autors de la mateixa senyos Campmany, Molas y Manent. No cal dir que 'ls artistas foren extraordinariament aplaudits. Amenisá la funció la banda de Artilleria, tocant en los entreactes la sinfonia del senyor Manent titulada «Ecos del Tívoli», y una fantasia sobre motius de l' ópera «Roberto», tot ab la afinació y ajust que tants aplausos li han conquistat.

Benefici de M. Fronty.—Lo barítono senyor Fronty va escullir avans d' ahir, per son benefici, la preciosa opereta del mestre Blanquet, «Los cloches de Corneville». En sa execució, mes que regular, se varen distingir lo beneficiat y M. Bernard. Lo primer va cantar lo vals del primer acte ab molt bon estil y fent gala de sa agradable veu. Lo segon se doná a coneixe com a bon actor y's feu acrehedor a gran cullita de aplausos en lo final del acte segon.

Nombrament.—Ha sigut nombrat arcalde primer de la ciutat de Tarrassa, per mort del que desempenyaba dit càrrech, lo senyor don Isidro Torres y Falguera.

Creyé m' acertat lo nombrament, si dit senyor 's dedica ab zel a introduhir las milloras necessarias en aquella important població fabril y especialment a extirpar lo funest vici del joch, que segons noticias, hi regna descaradament.

Aclaració.—En lo *suelto* que ahir dedicarem «sobre 'l mercat del Born» per errada d' impremta 's digué: «pro com precisament tots los dias veyém com se obliga a pagar a qui ven al mitj del carrer, etc., en compte de dir que *s' obliga a plegar*, es dir, a no deixar vendre en lloch que no sia plassen pública.

Fem aquesta rectificació aclarant lo concepte perque cambia 'l sentit; quedant un tant confús lo párrofo.

Curació.—Ha sigut curat en la casa de socorros del districte del Institut, un noy ab una ferida que tenia en lo bras esquerre, ocasionada ab unas estisoras en lo treball.

Ball de Societat.—Aquesta nit a las nou, la societat «Marta» donará un ball extraordinari, en son local del car-

rer de Tallers, en obsequi a las moltas senyoretas que animan sas reunions setmanals.

Subasta.—Lo dia 20 d' aquest mes a las tres de la tarde, tindrà lloch en lo Palau de la Diputació Provincial, la subasta de las obras de fábrica del camí vehinal de la Pobla de Lillet, al confí de la provincia.

Teatro de Novetats.—Avuy se donarán en lo teatro de Novetats, las duas últimas funcions en dia festiu per la companyia d' opereta francesa. Per la tarde se posará en escena *Giroflé-Giroflá* y al vespre *Les cloches de Corneville*.

Lo dia 18 inaugurarà sas funcions en dit teatro la eminent artista senyora Marini. Demá se publicarán las llistas de la companyia y l' abono de 20 únicas funcions.

Benefici.—En lo citat teatro tindrà lloch lo próxim dimars, lo benefici del aplaudit actor cómich don M. Paul Bernard. La funció es sumament escullida, puig que 's compondrá de los segons actes de las ben rebudas operetas *Madame Favart*, *Barbe Bleue*, *Petite Mariée* y *Cloches de Corneville*.

Dadas las simpatías que l' actor ha sabut conquistarse ab lo poch temps que 's trova en nostra ciutat, no duptém que hi assistirá una numerosa concurrencia.

Los excursionistas y la Empresa dels carrils del Nort.—La *Associació catalanista d' excursions científicas*, va dirigir una comunicació a la *Companyia dels Camins de Ferro del Nort*, ab l' objecte de obtenir alguna bonificació en lo passatge de sos individuos, quant tingan de viatjar per aquellas líneas pera assumptos propis de la corporació, y fou contestada per lo director de la Companyia en sentit negatiu, aduhint en sa defensa que 'ls Reglaments vigents no li permeten concedirho.

La excusa nos sembla poch motivada, ja que totas las demás companyias han fet bonificacions, y sobre tot nos sembla que la Empresa del Nort no te ganas de posarse a l' altura de sas similars estrangeras, totas las quals tenen a honra protegir a associacions, qual objecte es acostumar a la gent a fer viatjes, y d' aixó ningú 'n surt mes afavorit que las mateixas empresas.

Estreno de «Las Odaliscas».—Ab una numerosíssima y distingida concurrencia, se verificá ahir nit en lo Bon Retiro l' estreno del ball «Las Odaliscas» composició del reputat senyor Moragas, obtenint un éxis satisfactori. Dit ball es verdaderament d' espectáculo, puig hi prenen part prop de quaranta personas, ab una riquesa de vestits y atrés propis d' un teatro de primer ordre, y te unas combinacions molt complicadas, la major part del género humorístich.

La primera bailarina senyora Gilda Canetta entusiasma al públich ab sa llaujerera y sos difícils exercicis de punta, y 's veje obligada a repetir un ballable. La senyoreta Marengo ballá ab coneixement y llimpiesa igualment que 'l senyor Torres, essent abdós molt aplaudits.

Lo cos de ball no's portá com era d' esperar, a causa de la falta d' ensaig en las variadas complicacions; creyé m' que en la próxima representació se esmenarà lo dit cos de ball.

L' autor fou cridat á las taulas y no 's presentá.

MOVIMENT CIENTIFICH Y ARTISTICH.

«**El Porvenir de la Industria**».—Hem rebut lo número 278 d' aquesta ilustrada revista de ciencias, industria, agricultura y comers, que publica ab tant acert lo distingit inginyer industrial don Magí Lladós y Rius.

«**La Renaixensa**».—S' ha publicat no número 12 de la acreditada revista catalana «La Renaixensa», lo qual conté 'l següent sumari:

«Orígens y fonts de la nació catalana», per S. Sanpere y Miquel.—«Aborigens catalans», per Joan Maluquer Viladot.—«Gelosia», de'n Francesch de Boter.—«Garlanda de rosas» per Joaquim Olivó.—«Novas bibliográficas», per S.—«Secció de bellas arts», per Cárlos Pirozzini.—«Novas».

Va inclós en lo quadern lo plech 59 del «Llibre de coses asanyalades».

«**Maria Magdalena**».—Baix aquest títul s' ha publicat en Madrit, uns estudis socials originals del reputat escriptor don Rafel Luna. Forma un volum de doscentas divuit pàgines y y's vent en las principals Llibrerías, al preu de 10 rals.

Eleccions en l' Ateneo lliure.—Ahir vespre tingué lloch en aqueixa Associació la Junta general ordinaria pera la elecció de càrrechs pera l' any académich próxim. Han resultat elegits: don Conrat Roure, president y vocals de la Junta directiva, don Pere Sacases, don Joan Martí, don Lluís Pujó, don Pere Màrtir Raverllat, don Jaume Socas, don Ignocent Lopez y don Jaume Cervera.

Las afeccions del fetje, indisposicions biliosas, migranya, etc., s' curan perfectament ab l' us de las Pildoras Sanativas del doctor Jayne de Filadelfia, obrant com un laxante general; remouhen tota irritació y materia fecal dels budells, cambian gradualment las secrecions viciadas del cor y budells y restitueix aquestos òrgans á una condició sana.

Manteni pur la sanch per medi del us del Alteratiu del doctor Jayne de Filadelfia, y purgareu vostre sistema de molts elements malignes, que deixantlos á sas amplas, pugan desarrollarse en alguna enfermetat escrofulosa, atxach cutáneo, afecció mercurial, Escorbuto ó Paperas. Aqueix Alteratiu quant entra en circulació, purga enterament la sanch y remou qualsevol tendència morbosa als atachs que existeixen en lo sistema.

Secció de Fondo

LA COMPANYYIA DE JESÚS.

Tant s' ha cridat aquestos dias perque la República francesa ha fet contra 'ls jesuitas molt, moltíssim menos que tots los monarcas absoluts d' Europa, que creyém d' oportunitat dir alguna cosa sobre la célebre Companyia.

L' origen de la Companyia de Jesús es ben conegut. Un espanyol, Ignaci de Loyola, elevat mes tart á Sant per la Iglesia católica, va fundarla, y va dotarla de son caràcter aventurer y apassionat. Després de molts vississituts, aventuras y viatjes; després d' haber sigut tret de la Palestina per lo pare guardiá de Montesión, va reunir-se ab sis companys, y 'l dia de la Assumpció de 1534, van fer sos vots en la capella subterrànea de Montmartre, prop de Paris. Desde aquesta fetxa pot dirse que data la Companyia, per mes que no va ser aprobada pe'l Papa fins sis anys mes endavant.

¡Y cosa estranya! Tot just lo de Loyola ab sos sis companys habia fet sos vots, quan va trovar ab una oposició tremenda dintre d' Espanya, y de part dels prelats que mes lo coneixian. L' eminent teólech y bisbe Melcior Cano, y 'l mateix arquebisbe de Toledo, D. Francisco Siliceo, van fer tots los possibles pera impedir l' establiment definitiu de la Companyia, pero van ser derrotats per la voluntat de ferro y la entramaliadura de Ignaci de Loyola. Després de molt vacilar, en 1540 lo Papa Paulo III va aprobar la fundació de l' ordre, quals constitucions van ser redactadas per Laibnez en 1564.

La Companyia va lluytar avans de neixe; va neixe lluytant, y ha seguit lluytant sempre. Avuy mateix, al lluytar en Fransa contra 'l govern y la polissia, no fa res mes que seguir sas tradicions. Son fundador era un home de mon y d' espasa: la Companyia ha sigut reflexo de son fundador.

La organizació de la Companyia está ja feta per la lluyta. Més que una ordre de religiosos, es un exercit de militars. La base de la Companyia es la obediencia absoluta, cega, del inferior al superior, y 'ls mes elevats no s' escapan d' aquesta regla. Lo General de la Companyia, que resideix en Roma, es un dictador ab poders ilimitats. Mana y ha de ser obehit sense discussió de cap mena, sigui lo que vulgui lo que mani. L' inferior may es responsable, per mes que lo que degui executar sigui absurdo ó terrible.

Y la Companyia ha respost á la seva organizació lluytant sempre. Ha lluytat contra 'ls pobles, contra la aristocracia, contra las altrás ordres religiosas, contra 'l clero secular, contra 'ls bisbes, contra 'ls reys y contra 'l Papa. En aqueixa lluyta perpétua han guanyat quasi sempre, ha perdut algunas vegadas, y fins en alguns moments ha arribat á quedar ensorrada; pero sempre ha ressussitat. La Companyia, gracias á sa organizació eminentment batalladora, té una vida com aquells reptils als quals renaixen los membres. Fins quan se l' ha ferida al mitx del cap ha trovat medi de referse, y al punt que ha renascut ha tornat ja á la lluyta. Si la treuhen de Fransa, se 'n va á Espanya; si la expulsan d' Espanya, se 'n va á un'altra nació. Tot lo mon li es patria. Si no pot viure en Europa, se 'n va á América ó á la Oceania. Viu de totas maneres. Si no pot viure á la llum del dia, espera millors temps en las tenebras: si sos membres no poden estar en comunitat, se disgregan, se disseminan, pero sense dester ni afluixar may los llassos que 'ls uneixen. Lo cap segueix manant, y 'ls membres obehint tot lo que 'l cap mana.

Si la organizació de la Companyia es tant eminentment batalladora, natural es que usi tota mena d' armas, de bona y de mala lley. Es flexible com la serp; dúctil com la cera. En uns llochs se presentan sos membres mansos com anyells, y s' insinuan ab paraulas dolsas: en altres apareixem com lleons, y ho dominan tot pe'l terror y la forsa. Contra 'ls adversaris usan mes las armas morals que las materials; en certas ocasions al un l' han aterrat per medi de la calumnia, al altre l' han ferit en sas afeccions mes íntimas de familia. Aixó no vol dir que no hagin empleat armas materials. Mes d' una vegada, lluytant contra 'ls reys, han armat també 'l bras de regicidas.

Van drets á son fi, que es lo triunfo de la Companyia, y segons ells, lo fi justifica 'ls medis. Tots son bons, ab tal de que 'ls portin á lo que 's proposan.

¿Qué d' estrany té donchs, que una Companyia batalladora com la de Jesús experimenti de tant en tant cops com los que avuy li han donat los francesos? Per ella son petits accidents de la seva existencia y fins hi está tan acostumada, que no 'n fa'l mes petit cas. ¡L' han expulsada tantas vegadas y de tant llochs, que l' únich que pot estranyar es que la deixin tranquila! ¡En los moments actuals, fins en son interior deu riures de la República francesa, que ha sigut ab ella molt mes comedia y respetuosa que no ho habian sigut may los reys ni 'ls Papas!

Després d' aquestas lleugeras indicacions, hem de convencens de que la guerra ab los jesuitas no es filla de la ireligiositat ó descrehiment d' avuy, sino que ve de llarga fetxa, ó sigui desde la mateixa creació de la Companyia. Melcior Cano y l' Arquebisbe de Toledo van comensar la lluyta que en lo sigle passat va acabar lo piados rey Cárlos III decretant sa expulsió en 27 de Febrer de 1767, á qual ordre va seguir la Pragmática-sanció de 2 d' Abril del mateix any (Lley III, íntol XXVI, llibre I de la Novíssima Recopilació), per la que va extranyarse als Jesuitas de tots los dominis d' Espanya, *d' acort ab la Consulta del Consell de Castilla, y á una Junta de Consellers d' Estat nombrada ad hoc*,

Carlos III va noticiar al papa Climent XIII la resolució anterior, en una carta modelo de moderació y de delicadesa, y 'l Papa va respóndreli en termes molt distints, arribant á amenassar al Rey ab la condempnació de la seva ánima. Cárlos III, ab tot, no va espantarse; va passar la resposta al Consell pera que informés, y 'l Consell va informar á las 24 horas ab tanta valentia, que val la pena de que traduhim alguns párrafos del informe:

No estranya 'l Consell — diu en de sos párrafos—que 'l Papa, noticiós de la resolució presa en Espanya contra 'ls regulars de la Companyia, posés sa intersecció en son favor, ja perque se sab la bona ma y poder d' aqueixos regulars en la Curia romana, ja per la declarada protecció del cardenal Torregiani, secretari d' Estat de sa Santitat, íntim confident y paisá del general de la Companyia, Llorens Ricci, son confessor y director; pero es molt reparable lo to que s' usa en aqueixa carta, y que no es gens propi de la mansuetut apostólica.

Se preten ab exclamacions ponderar lo mérit de la Companyia, y l' haber degut sa fundació á Sant Ignasi y á Sant Francesch Xabier, (si be que aquest no va arribar á professar en ella); pero al mateix temps s' omiteix lo gran número d' espanyols virtuosos y doctes, com lo bisbe Fr. Melcior Cano, l' Arquebisbe de Toledo, don Francesch Siliceo, lo bisbe d' Albarracim, Lanuza, lo célebre Benet Arias Montaña y altres insignes subjectes d' aquells temps, que continuament s' oposaren á son establiment, ab pressagis gens favorables: y entre ells se deu contar á Sant Francisco de Borja, son tercer General que va comensar á preveure en l' esprit de la Companyia, y en l' orgull que li daban sos inmódichs privilegis, conseqüencias molt perniciosas pera lo successiu; y en vritat que aquest es un testimoni irrepreensible y doméstich.

Son successor, lo General Glaudis Aguiar, va reduhir lo govern á un total exotisme: y ab pretext de método d' estudi, va obrir la porta á la relaxació de las doctrinas

morals, á lo que se 'n diu *probabilisme*; relaxació que va pendre tanta forsa, que á meitat del sigle anterior no va poderla remediarse lo pare Tirso Gonzalez. Lo pare Lluís Molina va alterar la doctrina teològica, apartantse de Sant Agusti y de Sant Tomás, produhint escándols notables. Lo pare Joan Arduino va portar l'escèpticisme fins á mudar las doctrinas sagradas, qual sistema va propagar lo pare Saez Berruyer, establint la doctrina antitrinitaria del Arrianisme. En la Xina y Malabar han fet compatible á Deu y á Belial, sostenint los ritos gentílichs y refusant l'obediencia á las decisions pontificias. En lo Japon y en las Indias han perseguit fins als bisbes y á las altres órdres religiosas ab tal escándol, que no podrá esborrarse de la memoria dels homens; y en Europa han sigut lo centro y punt de reunió dels *tumultos, rebelions y regicidis*.

Si algun qu'altre jesuita —diu mes avall— fos únicament culpable en la encadenada serie de bullicis y conspiracions passadas, no seria just ni legal l'extranyament.... L'individuo, en la Companyia, no pot res: lo govern es lo tot, y aquest es la pasta corrompuda de la que depenen totas las accions dels individus, *máquinas indefectibles de la voluntat dels superiors*.

Aixó y molt mes que no hem traduhit deya el Consell de Castilla al piados Cárlos III, en 30 d'Abril de 1767. May han dit mes los incréduls contra 'ls jesuitas. ¿Qui es que no confesará que la República francesa ha estat exageradament atenta y considerada? ¿Qnina diferencia de sa conducta á la d'un Rey católich y un Consell piadosíssim del sigle passat!

Ben sapigut es també que al cap de poch temps la cort de Roma degué donar la rahó al rey de Espanya. Lo Papa Climent XIV, després de molt meditar, va suprimir la Companyia en tota la cristiandat, anulant sos oficis, revocant sos estatuts, usos y costums, y abolint tots sos privilegis.

Pero la batalladora Companyia, ni derrotada pe'l Papa, va darse per vensuda. Mort Climent XIV, son successor Pio VII va restablirla, per la Butlla *sollicitudini omnium*, Butlla que va ser resistida per molts nacions.

En Espanya, los jesuitas van lograr de nou ser admesos en alguns pobles, en 1815, y en los restants en 1816.

Pero no van estar molts anys en pau, puig que en 4 de Juriol de 1835 van ser exinjit altra vegada per la Reyna Gobernadora, aplicant sos bens al Tresor públich.

Pero la incansable Companyia, tant prompte com veje calmat lo fort del temporal, si no va poder tornar per la porta va entrar per la finestra. Al ser destronada donya Isabel segona, n'hi havia molts en Espanya, de manera que en 12 d'Octubre de 1868 va tornársels á expulsar, ab arreglo á l'ordre del any 35. No van tampoch estar molt temps fora, y passant per demunt de la lley van tornar á introduhirse en la nostra terra, tant bon punt com va decaure la efervecencia revolucionaria. Avuy per avuy la lley los prohibeix, y no obstant estém plens de jesuitas, y la nostra terra será 'l refugi dels que surtin de Fransa. Mentres siguin débils, serán anyells; lo dia que 's veuran forts serán feras que no perdonarán á ningú que caigui á las sevas mans.

Tal es la Companyia de Jesus, batalladora per excelencia. Lo que en la actualitat l'hi ha succehit en Fransa es una insignificant peripecie de la seva historia.

Precis es, no obstant, reconeixere que cada dia va perdent en vigor y en forsa, y es d'esperar que quan se li torni á dar un cop al cap, desaparegui per complert, y acabi sa existencia que tantas llágrimas costa.

L'AMICH DE CADA FESTA.

¡SEMPRE LO MATEIX!—Un telégrama arribat ahir á Barcelona, diu lo següent:

«La Junta consultiva de guerra, després de dos dias de llargas sessions, va acordar per majoria de vots, ser inconvenient tota classe de construcció de camí de ferro en qualsevol punt del Pirineu central.»

¿Quán acabarán Madrit y sas rancias corporacions de posar obstacles á tot adelantamiento? ¿Quán s'interessarán pe'l be del pais? ¿Han de seguir dominant sempre en certs centros las ideas del temps de Mari-Castanya?

¿Qué 's proposa la Junta de guerra? De segur que si escoltém á sos *il·lustrats* membres, nos respondrán que «evitar invasions.» ¿Pero no veuen lo ridícul de tal sistema? ¿No veuen que á las mateixas Fransa y Alemania, ab tots sos recels mútuos y ab totas sas prevencions, no 'ls ha acudit may tallar las vias de ferro que los uneixen? ¿No veuen que cada dia per tot arreu n'están fent de noves?

Lo cert es que ab tals ideas ridículas s'ha lograt ja fer de la nostra Espanya una nació escepcional en tot lo que es relacionarse ab las altres nacions. Una Junta de guerra tant *il·lustrada* com la d'avuy, al ferse los nostres primers camins de ferro, va conseguir que las vias espanyolas fossin mes amplas que las de las altres nacions. Resultat; que avuy los vagons que han recorregut tota Europa, tenen de deturarse á la nostra frontera, ab tots los perjudicis y gastos consegüents.

Y si 'ns volgués invadir algú, ¿creuen los sabis del Consell que 's deturarian devant de tant petit obstacle? De segur que si 's digués á qualsevol general de debó, rebria la idea ab una riallada, que no podrian resistir ni 'ls mateixos membres de la Junta consultiva.

¡Y per un motiu tant fútil se 'ns vol aislar del resto d'Europa! Encara com no proposan que s'alsi una muralla com la de la Xina. ¡Aixó, al menos, fora digna dels grans caps que forman las Juntas madrilenyas!

REVISTA DE PARIS.

La Exposició de Bellas Arts.

Estrany semblará lo ocuparse de tal Exposició una volta acabada y quant tothom n'ha dit ja la darrera paraula, pero si be 's considera, la premura en fer públichs los judicis crítichs de las obras expostas es convenient pera 'ls artistas que aspiran á recompensas y necessari de tot punt pera lo públich parisien; pero tractantse de donar una idea general de aqueix fet com manifestació del art contemporáneo, que mes ó menys reflecta lo moviment de Paris, preferible es ocuparsen justament en ocasió en que lo criteri propi pugui ab bon fonament ilustrarse ab las opinions en general dels més. De tantas revistas com del *Salon* publican los periódichs de Paris, cap s'en ocupa de una manera seria y rasonada. La vertiginosa vida del Paris aparent ho exigeix aixis: com lo públich del DIARI CATALÀ ni viu á Paris ni te interés per las personalitats que cridan ó no la atenció, no estarán, donchs, fora de cas aquestas quatre ratllas sobre la Exposició.

La Exposició de aquest any ha sigut extraordinaria per molts conceptes. Lo reglament, degut á la iniciativa de Mr. Turquet, subsecretari de Bellas Arts, fou esencialment alterat: la cantitat de obras ha duplicat á las exposadas altres anys; la política se hi ha barrejat y per fi s'hi han vist multitud de obras pertanyent á la nova tendencia, y fins algunas calificadas de heterodoxas per los rancis defensors del escolasticisme, han sigut premiadas.

Retxassada quasi be per tothom la reforma anunciada de agrupar las obras per géneros; paisatge, marina, retratos, etc., se atengué la administració á classificarlas mes senzillament, en obras fora de concurs, exentas del exámen per part del jurat, ó de expositors de dret, no exents, y de extranjers. Aixó ha permés que las obras de alguns sabis brillessin ab tot lo seu esplendor, y que 'l local escassejés fins al punt de tenir que utilizar las galerias de la gran nau central, que es com penjar quadros al carrer.

Vritat es que á tal resultat, hi contribuí mes que lo Reglament, lo Jurat, acceptant obras sens fi, pera posar en compromís á la administració; tota volta que una part d'ell era composta per eix grupo de artistas oficials, passats de moda, sensats en sas ideas, y que cercaren medi de ajudar á las congregacions célebres, quant la proclamació dels famosos decrets, avuy dia posats ja en execució. Tot aixó ho comprobá clarament la interpelació del diputat bonapartista K. Mitchell, al que respongué com debia Mr. Turquet, posant en públich de pas las manyas de que se han valgut quasi be sempre los sabis per avalorar sas obras en la Exposició, rodejantlas de altres mediocres.

Aquest any totas las celebritats justas é injustas han vist sas obras reunidas en salas apart, y los uns han triunfat per meréheho, com altres s'han posat en ridícul per lo mateix.

En cap *Salon* com en aquest potser no se havia donat l'espectacle de posarse tant en evidencia lo dolent dels productes de certa escola resultat de preceptes y rutinas, ab las manifestacions de tendencias que no fa gayre eran ridiculizadas, y fins quasi ab apassionada intolerancia excluidas del camp de las arts bellas.

Lo realisme, aixis anomenat mes ó menys impropriament, se va presentant cada dia mes y mes com encaminant á las arts totas per lo camí que no deurian may haber deixat, y ho prova lo trist efecte que feyan en lo darrer *Salon*, algunas obras de eminencias, molt caracterizadas y executadas ab tots los ets y uts del dogma académich, al costat de altres, reproduhint ab aparent ignoscencia las cosas tal qual ellas son.

La influencia de la saludable impulsio donada per uns quants artistas d'ánimo independent y resolta voluntat uns quants anys enrera, desdenyats y posats en ridícul, se veu ara practicament no sols per sos deixebles y per aquells que sense esserho directament s'aprofitarán de son exemple, sino també per deixebles escolástichs de debó, per diacres de la Academia que concilian hábilment una y altra manera; per lo que, lo classicisme romántich de la Academia se trobaba sol y aislat, revelant ab tota cruesa, son poch valer.

Tant lo *Samaritá* de Morot, premiat ab la medalla de honor, com son contrincant la *Juana d'Arch* de Bastien-Lepage, son obras impregnadas de realisme, si be que realizadas ab procediments atildats y escrupulosos, propis de la escola. La primera medalla, la guanyá Dagnan ab son quadret *Un accident*, que es senzillament la escena mes real y mes trista que ningú 's pugui imaginar, y en lo que mes que la execució vigorosa y de mestre, lo aquilata lo sentiment y la veritat. No obstant aqueix quadro de reduhidas dimensions, reproduhint tipos vulgars, pobres y miserables, ha eclipsat á molts centenars, plens de pretensions y de aixó que se 'n diuen elements pictórichs, de trajos, armas,

plomas, brodats, catifes y tapissos, grans personatjes en agrupacions esmeradament estudiades y dramàticament concebudes, pera obtenir un resultat convencional y purament fictici, que ja avuy no cautiva á ningú, per mes que 'l públich reconegui en sos autors talent y potencia artístichs. Los dos quadros de Cabanel y de Bongerueau ne son una proba, com molts altres quals noms no cal citar.

En cambi altres, sens citar jóves ni desconeguts; M. Breton Pelouse, Dues, etc., demostren que un artista podrá envellir en edat pero may en sas obras, si segueix un camí lògich y racional. Ho proba de una manera brillant, Puvis de Chavannes, ab son gran dibuix pera la decoració mural de l' Hotel de Ville de Amiens, que recorda los bons temps del art sério é interessant de la Pintura, al servir de complement y ornato á las construccions. Pocas vegadas ab medis mes senzills se hauria obtingut resultats mes grans, ni es possible representar bellesa ab mes realitat.

Prop del *cartró* de Puvis de Chavannes, hi havia altres grans telas executadas ab una habilitat que jamay possehirá aqueix, pero plenas de artifici, no de art, y per conseqüent mediocres sino dolentas y semblants á tot lo que se ha vist de molts anys á n' aquesta part.

En una exposició tan numerosa, hi havia de tot com es natural; hi havia bó y dolent, regular y detestable, interessant y conmovedor, com insustancial y risible, no escassejant moltes de eixas obras en que ocupan sa intel·ligencia gent de molta trassa, pera satisfer las necessitats de uns quants que no contents en tenirho tot á propòsit pera satisfacció de sos gustos, volen encara reproduhida la naturalesa com ells la vehuen: al través del prisma egoístich de sa conciencia, ab los ulls esmortuhits deson materialisme grosser y ab la intel·ligencia obtusa del que no ha de lluytar per guanyarse la vida.

En mitj de la gran confusió de obras, diferents en sas proporcions com en sos aspectes; en sas tendencias com en sos conceptes, si he com indiquem al comensament, lo precedir sensat de observar sincerament la naturalesa va predominant, no 's descubreix en general en lo art frances un camí significat ni que determini sa escola com á poble ó nacionalitat. Es un defecte esencial á Fransa, que creyém desapareixerá, pero que regna encara, molt mes aquí que en Inglaterra, Alemania y altres països. Las arts en Fransa produheixen moltíssim, pero no presentan una condensació que las singularisi; enclouen grans qualitats, molt saber fer, representan molta viola pero mancan de conviació y de propòsits: parlem sempre com escola nacional, y s' pot dir aixó de Fransa, per que es un país que posseheix felisment tots los avensos moderns y encara se pot dir la moderna civilisació en conjunt, pero ahont, qui sap per quals motius, la rutina té major forsa que en lloch y ahont lo desitj de singularisarse espatlla molts, qualitats y molt bons desitjos.

En la escultura, qual unitat es major sempre en totas las escolas, se troba Fransa superior que en las demás arts y la exposició darrea sens esser tant notable com altrás contenia obras molt dignas de atenció.

La secció estrangera de pintura, no careixia de importancia al costat de la de Fransa; era com debia esser heterogénea: hi figuraban obras molt apreciades, algunas de las quals mereixian una recompensa, pero que no obtingueren, per que la caritat aquí, com per tot arreu, comensa sempre per un mateix.

La escola espanyola estava regularment representada, ab pocas excepcions, per obras ricas en qualitats de color, y en destresa de ma, pero pobras en expresió, y poch sérias, oferint ben poch rasgos de las fesomias que forman la nostra nacionalitat.

Resumint, lo passat Saló ha presentat com tots la acció administrativa que ha descontentat á molts; un Jurat compost com sempre de la mateixas personas, que ha contentat

menys encara que la administració, y una invasió de obras com may se habia vist.

Los dos primers casos se presentarán en tant que las Exposicions serán fetas per lo element oficial y subsistirá aqueix sistema de recompensas als artistas, que consisteix en donarlos medallas classificadas com los vagons de ferro-carril, tractantlos com á criaturas que aprenen las primeras lletras.

La cantitat de obras demostra que cada dia se desenrotlla mes y mes lo cultiu de las arts gráficas, signe indubtable de millorament y perfecció en la instrucció pública, pero fa veure al mateix temps la confusió en que 's troban molts al creures artistas perque pintan un ram de flors ó un paisset per felicitar los *bons dias* al papá ó á la mamá. Tothom qui derrotxa ab bon ó mal acert telas y colors, se creu obligat á presentar sos treballs á la Exposició, no comprenent la essencia de aquesta; com si las mil senyoretas y jovenets que tocan á forsa de gimnástica una polka ó una americana, entressin á competir ab aquells, que per instint, per son talent y per los estudis de tota la vida, ne fan de la música una professió artística.

La pintura es la branca del art que mes permet al *aficionat* manifestarse al igual que un artista; pintada la tela se penja ni mes ni menys que las altrás; no te iguals facilitats lo *aficionat* á literatura, á música y fins á la escultura que obliga á gastos materials y á embrutarse las mans. Per aquestas rahons se compendrà que al aumentar paulatinament lo número de artistas, aumenti de una manera considerable lo d' aquells que 's procuran pintant ó dibuixant honest y agradable passatemps.

En fi, la darrera Exposició proba una vegada mes que, encar que lentament, lo progrés s' acompleix sens treba, y tendencias anatematizadas avans son avuy no sols aceptadas, sino també aprofitadas y explotadas per los que deurian ser sos enemichs. Com en tot lo de aquest mon, qui inicia un progrés, combatint errors, es posat en ridicul; los que se 'n aprofitan transigint ab unas y altrás exigencias, son elevats sens mereixement, pero lo vulgo de la humanitat ho vol aixis y es forsós inclinarsse devant del sufragi universal.

Paris 8 Juriol de 1880.

P.

La causa del Toison d' or.

Milan 7 de Juriol.

Vaig deixar la sessió d' ahir en lo moment en que 'l president Paribelli advertia al processat que no estava en cap teatro, sino en los estrados d' un tribunal.

Després d' alguns incidents sense importancia, l' advocat Dugnani va donar lo noticia de sensació del dia. «Segons la paraula que tinch empenyada—va dir—avuy dech declarar que don Carlos, duch de Madrit, no pensa usar de son dret presentantse devant del Jurat y declarant contra en Boet».

Dich que la noticia era de sensació, perque en lo mateix moment s' han notat murmuris en la Sala. Los amichs de don Carlos aprobaban sa conducta dihent que un Rey no deu may rebaixarse presentantse en llochs destinats als simples mortals. Los partidaris d' en Boet, deyan en alta veu que si don Carlos no 's presenta es per por d' acabar de quedar desenmascarat per son ex-secretari.

Segons mas noticias particulars la no comparancia de don Carlos ha sigut acordada en un gran consell llegitimista tingut en Fransa.

Desde aquell moment las sessions d' ahir van perdre gran part del seu interés. Van llegirse las declaraciones prestadas per don Carlos durant lo sumari, que tothom ja coneixia, y luego, en la sessió de la tarde va examinarse als testimonis Viollét, de Tours, Collet, de Paris, y Julio Montes, fotógrafo de Dieppe. Tots eran testimonis que declaraban de referencia, y per conseqüent van fer molt poch llum en la causa.

En la sessió d' avuy s' ha preguntat al testimoni Retamero. Aquest habia comensat essent testimoni favorable al acusat, y luego se li va girar en contra, retractantse de tot lo que habia dit. Avuy ha sostingut las retractacions, si be que contradintse en alguns detalls.

Aquest testimoni, que es un dels més importants per don Carlos, seguirá encara ocupant una ó duas sessions.—P.

Correspondencias

DEL DIARI CATALA.

Madrid 9 de Juriol.

Los constitucionals avansats no cessan en son empenyo; are ja componen la majoria del partit perque en Romero Ortiz ha utilisat be lo despit de sos amichs que ab tan afany desitxaban avans la fusió, creyent que per aquest medi habian de satisfer sas aspiracions. Es ja evident que no s' entenen ab las altrás fraccions lliberals dinásticas ni ab ells mateixos, y s' espera que d' un moment al altre deixarán veure sa desidencia, ab motiu d' una carta que publicarà *La Mañana*.

Al fi ha sigut nomenat lo senyor Oya Director de la Intervenció general de Hisenda, quedant reduhida á aquest sol nomenament la combinació anunciada ab tan de bombo. Lo nou empleat es lo candidat que guardaba en Cos-Gayon.

Ahir en Consell de ministres se tractá la grave qüestió del Ampurdá sobre 'l modo de combatre 'ls progressos de la filoxera. La lley d' en Toreno no podia produhir pitxors resultats, pero 'l govern s' empenya en cumplirla; gracias á la activitat resolta dels ampurdanesos, los ministres han súspés per aquest istiu las destructoras midas establertas en aquella disposició, per las indemnizacions crescudas á que vindria obligat 'l govern encare que en la lley no 's consignin; perque destruhir la propietat d' un particular en benefici del públich, quan aquest té en l' Estat son representant, es lo mateix que expropiar per causa de utilitat pública. Ab tot, al govern solzament lo ha detingut la protesta enérgica del país.

Encare que l' esperit de associació no domina en lo nostre país tot quan seria de desitjar, (deixant apart Catalunya, per las circunstancias económicas en que 's troba), la associació que fa cinch anys se formá en Madrit, pera l' Establiment de un Institut lliure d' ensenyansa, independent del Estat, gracias al impuls que li dongueren los ex-professors de la Universitat central ha pogut viurer y creixer fins are. En vista dels bons resultats obtinguts, la Junta ha determinat aixecar de nova planta un edifici apropòsit pera una escola lliure ab totas las condicions necessarias; en fi un edifici digne de Madrit. Las únicas dificultats ab que topa pera lograr son objecte, es lo no trovar terreno en siti convenient y al alcans de sos fondos; ja n' ha trovat en lo barri de Salamanca, pero com es molt apartat del centro de la població, la Junta tindria de abandonar lo sistema de las conferencias y establir lo de cursos complets y matrículas, admetent alumnos interns pera tots los estudis. tan de bó que pujan realisar sos plans ab aquestas innovacions y que imitin l' exemple los demás punts d' Espanya! puig que al mateix temps que 'ls conservadors instigan á pertubar la ensenyansa oficial en sentit reaccionari, com are pensa fer lo Consell de Instrucció pública, se veuria que las societats particulars van reformantse en sentit lliberal.

La esmena d' en Montero Rios, com Degá del colegi de abogats, ha de contribuir al fi que he dit, respecte d' aquesta classe. Anit se proposá á la Junta de Govern d' aquest colegi ferne un centro de instrucció, obrint salas pera conversació y conferencias; no van acordar res, pero tampoch hi hagué qui combatis lo pensament. La biblioteca es una de las millors de Madrit.

Tinch entés que 'l senyor Martos pensa visitar á Barcelona obligat per las instancias de sos amichs. Bo seria que altres homes polítics compreguessin quant influheixen aquestas visitas en la propaganda de las ideas. —X. de X.

París 8 de Juriol.

En la votació del projecte d' amnistia verificada en la Cámara de diputats hi figuran entre la minoria 37 individus republicans, dels quals 16 perteneixen á la esquerra y 21 al centro esquerre, resultant que sols 99 vots se donaren per las dretas en contra del projecte. Y lo mes particular del cas y pera que compreguen fins á quin punt arriba l' amor á la república y á la democracia que sentan los 37 vots de las esquerras, vos diré que cinch bonapartistas la votaren y quatre s' abstinieren, contantse además entre aquests últims lo senyor Freppel, bisbe d' Angers, demostrant aquestos un bon xich mes de patriotisme que aquells. També dech afegir que la premsa legitimista, per ressaltar mes la conducta tan anómala dels 37 republicans, ha declarat que la primera mida que pendria Enrich V, en lo cas de sentarse en lo trono de Sant Lluís, fora la de concedir la mas ampla amnistia que fins ara ha sigut concedida per cap govern. ¿Perqué, donchs, no la votan? Perque veuen molt be que aquesta mida ha de ser de gran importancia per lo govern que la dongui, no en lo sentit que aparentan temer los fariseus del centro y de la esquerra, sino en lo sentit de consolidarlo mes y mes en la opinió de Fransa.

Y es efectivament aixís, tota vegada que no pot dubtarse de la noblesa de sentiments que han guiat á Gambetta y á Freycinet á presentarla, sabent, com tothom sab, que 'ls amnistiats se presentarán tots en actitud hostil al govern, afiliantse uns á la extrema esquerda y altres al partit socialista que té declarada una guerra sens quartel á Gambetta y á tots los oportunistas. La baixesa á que arrastra 'l despit á las ovellas guaidas per Simon y Dufaure los porta á que per medi de *Le Parlement* contribuheixint á reavivar rivalitats y disensions entre las duas Cámaras, suposant que la concessió feta per la de diputats en lo nou projecte no implica cap transacció. Tots sabem que en lo primer se concedia una amnistia plena als castigats per los fets del 70 y del 71; mentres que en lo segon quedan excluhits d' ella alguns comunals. Aquest projecte diu lo següent:

«Article únic. Tots los individus condemnats per haber pres part en las insurreccions del 70 y 71 y en las insurreccions posteriors que han sigut ó serán avans del dia 14 de Juriol de 1880, objecte d' un decret de gracia, serán considerats com amnistiats.»

«Se concedeix amnistia á tots los condemnats per crims y delictes polítics ó per crims y delictes de premsa comesos fins al 16 de Juriol del corrent any.»

«Los gastos de justicia y aplicables á las condenas adalt especificadas y que no han sigut encara pagats, no podrán reclamar; pero tampoco se restituirán los que han sigut pagats.»

Comparant aquestos dos decrets se compré la bona fé dels dissidents del centro.

Aprobat per la Cámara aquest projecte. en Freycinet l' ha presentat al Senat, ahont prompte hi ha hagut una gran animació discutint la concessió feta per los diputats. Ha passat á la comissió, que no ha pres cap determinació per faltarli alguns individus; no obstant lo general Pelissier ha presentat una esmena, per la que s' exceptuan de l' amnistia los individus condemnats *contradictoriament* per crim d' incendi ó d' assassinat.

Ha presentat per fi la dimissió del seu càrrec Mr. Ramagui, arcalde de Marsella, que durant sis mesos ha lograt posar en comoció tota la ciutat. La causa que l' ha obligat á pendre aquesta determinació vos la explicaré demá. —X.

Comunicat

Sr. Director del DIARI CATALA.

Molt senyor nostre y de tota nostra consideració: Ab aquesta letxa dirigim al senyor Director de *El Diario Español* lo següent comunicat, qual inserció en lo periódich de sa digna direcció, agraahiriam en extrem.

Som de V. atents S. S. Q. B. S. M.

Los firmants.

Barcelona 4 Juriol de 1880.

Sr. Director de *El Diario Español*.

Molt senyor nostre y de tota nostra consideració: Molt li agraahirém se serveixi disposar s' insertin en lo periódich de sa digna direcció las següents ratllas.

Los que suscriuen, fabricants d' aquesta Ciutat, estimem un deber de gratitud y justicia aclarar lo fet per lo moit digne Capitá general que tou d' aqueix Principat, Excelentíssim senyor don Lluís Prendergast. En cap modo 'ns proposém defensar sa conducta en lo que atany á sa gestió en las qüestions hagudas entre 'l capital y 'l trevall; considerém de tot punt innecessaria nostra defensa, perque no hi pot haber ni hi ha cap persona que de bona fe 's dediqui á l' industria en las Provincias Catalanas que no ensalci lo fet per la que tou nostra primera Autoritat militar.

Desde temps inmemorial los Capitans generals intervenen en las qüestions que se suscitan entre 'l capital y 'l trevall; no perque fabricants y operaris tractin en cap modo de desairar la competent gestió de las Autoritats civils, sino perque l' us y las especials circumstancias en que per llarch temps s' ha trovat lo Principat, han constituït una tradicional costum.

Quan prengué possessió del mando de Catalunya lo general Prendergast, existian latents qüestions de la major importancia entre dueños y operaris; plantejadas per son digne antecessor lo Marqués de Peñaplata, no habia conseguit aquest ultimarlas á pesar de sos esforços; y 'l general Prendergast, avans de pendre cap resolució, consultá ab gran número de fabricants, que 'ns vanagloriém d' haber assistit á sa crida. Posteriorment, en quantas qüestions s' han suscitat entre fabricants y operaris, intervingué 'l Capitá general perque 'ls fabricants los primers, sollicitarem sa intervenció; al ferho ho verificabam rendint lo just tribut que mereixia, no l' Autoritat, sino l' home de recte y sever judici, de superior instrucció y elevadas miras, que ab una infatigable laboriositat anaba á desentranyar al costat de la máquina y del taller del obrer, los difícils problemas de l' industria. Jamay en nostras disensions donaba la rahó al obrer ni al fabricant; sino que discutint, conciliant voluntats y aconsellant abduas parts, lográ l' avinensa, perque sas rahons partian sempre d' equitativs principis de justicia y conveniencia.

La terrible crissis mercantil perque han atravesat aquestas Provincias, ahont per falta de trevall mils d' operaris se veyan sumits en la mes espantosa miseria, á pesar de nostras estorsos y sacrificis pera socorrels, no podia tenir altre remey que 'l de la caritat. Lo general Prendergast, de sa butxaca particular, feu quantiosos donatius pera que 'ls fills del trevall no morissin de fam, y sa digna esposa, al frente de la Junta de Senyoras d' aquesta Ciutat, no perdoná sacrifici, dongué nostras d' incansable activitat deixani un recorri que viurá eternament gravat en lo cor dels catalans, de sos humanitaris sentiments.

Si la conducta seguida per lo general Prendergast, ha pogut esser calificada de massa benévola y complacent ab los obrers, nos toca atestiguar que quan cap dels que suscriuen sollicitá d' aquella Autoritat l' escarcèlement d' alguns que 's consideraban ignocents, contestá: «Jo no consentiré jamay que la justicia 's torsi; si son ignocents, lo jutje los posará en llibertat; y si no ho son, la lley los castigará.»

Donem á V. gracias anticipadas, senyor

Director, per la inserció d' aquestas ratllas, petit tribut que rendim al general Prendergast y sa digna esposa, com insignificant mostra de gratitud y respectuós afecte que 'ns inspiran pe 'ls sacrificis que han fet dintre de sas respectivas esferas, pera lo benestar de las classes fabrils de las Provincias catalanas.

Som sempre de V. atents S. S.

Q. B. S. M.

Mateu, Alemany y C.^a. — P. Güell y C.^a. — Pere Costa. — Agustí Serdañons y Jermá. — Joan Sendra. — Andreu Tarrades. — Joan Picas. — Sala, Mirapeix y C.^a. — Francesch Francesch y fill. — Socas y Coldeforns. — Narcís Baucells. — Joseph Esteva y fills. — Sagrera y Santiniá. — Sarañana, Iborra y C.^a. — Pere Casóliba. — Ramon Cardona. — Viuda y fills de Pau Parcerisa. — Joaquim Font y C.^a. — B. Roviola. — Baulina jermans y Cornet. — Ramon Nanol. — Gramunt y Canalias. — Anton Solá. — Buxó, Armengol, y C.^a. — Pujol Comas y Batalla. — J. Ferrer y Martí. — Vicents Casacuberta. — Enrich Casas. — Ramon Prat. — Solá, Castellá y Companyia. — Gendrau y Rodergas. — Jaume Baulenas. — Pere Valls y C.^a. — Forcada, Vidal y Companyia. — Mateu Pineda. — Domingo Peypoch. — Joan Contí y Companyia. — Esteve Gifreda y jermá. — Francesch Oller. — Blanch y Poadella. — Soler, Montal y Companyia. — Vicents Lladó. — Matabosch y fills y Solé. — Fornells y Companyia. — Frederich Santos. — Mariano Vilaseca y Companyia. — Berenguer y Companyia. — Joan Cañellas. — Viuda de J. Coromina y fills. — Casabó y Companyia. — Llusia y Tarrascó. — Anton Maria Coll. — Agustí Banús. — Vallés, Torrá y Companyia. — Viuda de Francesch Balet. — Pere Rexach y fill. — Baucells y Babra. — Pastoret Ciuró. — Viuda d' Aleix Baucells. — Gatuellas y Baucells germans. — Pere Badia. — A. Cañellas. — Volart jermans y Cornill. — Mañé y Ordeig. — Viladomiu y fills. — Bonaventura é Isidro Comas. — Jaume Basas. — Francisco Vendrell. — Barthomeu Recolons. — J. Boyer. — Espona, Gras y companyia. — La Obrera Mataronesa. — Francisco Coma y Freixa. — L. Cristófol Torra. — Joaquim Soler. — Enrich Marcilla. — Joan Farran fill. — Joseph Camprubí y companyia. — Francisco Serrat, en liquidació. — Vilaregut jermans. — J. Palá y Mundó. — Joseph Casabó. — Joseph Maragall y Vilarrosal. — Francisco Lledó. — Fons y Roure. — Joan Coma y Braba. — Pau Piralt. — J. Serra y companyia. — S. de Joan Tomás y Ballbé. — Feliph Alomar y jermá. — E. Comellas y Cluet. — Pere Parellada y Monés. — Ramon Fitó y companyia. — Domingo Tey y Puigdollers. — Pere Pujol. — Joseph Cuspinera. — Bonaventura Pedemonte fill. — Viuda Oliu y Balari. — Viuda de L. Puig y Cantarell. — Masoliver jermans y companyia. — Pascual Fernandez. — J. Perdigo y companyia. — Castellá, Casabó y companyia. — Clariana, Ciuró, Augé y companyia.

Secció Oficial.

Defuncions. — Desde las 12 del 9 á las 12 del 10 de Juriol.

Casats, 1. — Viudos, 0. — Solters, 3. — Noys, 2. — Aborts, 0. — Casadas, 4. — Viudas, 1. — Solteras 1. — Noyas, 3.

Naixements. — Varons 9. — Donas 15.

Secció Comercial

PORT DE BARCELONA

Embarcacions entradas en lo dia de ahir

De Cardiff, vapor Childerich, ab carbó.
De Newport, vapor Cincora, ab carbó.
De Cete vapor Isla Cristina ab etectes.

Despatxadas

Pera Talamone, polaara Tre Fratelli.
Id. Cagliari polacra Toscana.

Sortidas del 10.

Pera Cagliari polacra goleta Regolo.
Id. Marsella polacra goleta Montebello.
Id. Trípoli vapor inglés Lanarkshire.
Id. Farragona vapor francés Adonis.

CAMBIS CORRENTS

DONATS PER LA JUNTA DE GOVERN DEL COL·LEGI DE CORREDORS REALS DE COMERS DE LA PLASSA DE BARCELONA LO DIA 10 DE JULIOL DE 1880.

Londres, 90 d. fetxa, 48'90 per 5 ptas.
 Paris, 8 d. vista, 5'11 p. per id.
 Marsella, 8 d. vista, 5'11 p. per id.

8 DIAS VISTA.		DIAS VISTA	
Albacete..	1 1 dany.	Málaga..	3/4 dany.
Alcoy..	1/2 »	Madrid..	3/4 »
Alicant..	5/8 »	Murcia..	7/8 »
Almeria..	5/8 »	Orense..	1 3/8 »
Badajos..	3/4 »	Oviedo..	3/4 »
Bilbau..	5/8 »	Palma..	3/4 »
Búrgos..	1 1/4 »	Palencia..	7/8 »
Cádiz..	1/2 »	Pamplona..	7/8 »
Cartagena..	5/8 »	Reus..	1/2 »
Castelló..	3/4 »	Salamanca..	1 »
Córdoba..	1/2 »	San Sebastia..	3/4 »
Corunya..	1 »	Santander..	5/8 »
Figueras..	5/8 »	Santiago..	1 »
Girona..	5/8 »	Saragossa..	3/4 »
Granada..	3/4 »	Sevilla..	1/2 »
Hosca..	1 »	Tarragona..	3/8 »
Jeres..	1/2 »	Tortosa..	3/4 »
Lleyda..	5/8 »	Valencia..	5/8 »
Logronyo..	7/8 »	Valladolit..	7/8 »
Lorca..	1 »	Vigo..	3/4 »
Lugo..	1 1/4 »	Vitoria..	3/4 »

EFFECTES PUBLICHS.

Tit. al port. del deute cons. int. 18'90 d. 18'95 p.
 Id. id. exterior em. tot. 19'55 d. 19'65 p.
 Id. id. amortisable interior, 38' d. 38'25 p.

Ob. pera sub. á fer-car. de totas em. 38'15 d. 38'35 p.
 Id del Banch y del Tresor. série int. 98'50 d. 99' p.
 Id. id. exterior, 98'75 d. 99'25 p.
 d. Tresor sobre prod. de Aduanas, 97'25 d. 97'75 p.
 Id. del Tresor Isla de Cuba 87'25 d. 87'60 p.
 Bonos del Tresor 1.ª y 2.ª série, 98'25 d. 98'50 p.
 Accions del Banch hispano colonial, 121'40 d. 121'60 p.

ACCIONS.

Banch de Barcelona, 144'50 d. 145' p.
 Societat Catalana General de Crèdit, 170' d. 171' p.
 Societat de Crèdit Mercantil, 36'90 d. 37'10 p.
 Real Comp. de Canalisació del Ebro, 12' d. 12'15 p.
 Ferro-carril de B á Fransa, 113 d. 113'25 d.
 Id. Tarrag. á Martorell y Barcelona, 175' d. 176' p.
 Id. Nort d' Espanya, 68'75 d. 69' p.
 Id. Alm á Val y Tarragona, 116'50 d. 117' p.
 Id. Medina del Campo á Samora y de Orense á Vigo 54'75 d. 55' p.
 Id. Valls á Vilanova y Barcelona, 46' d. 47' p.

OBLIGACIONS.

Emprèstit Municipal, 99'50 d. 99'75 p.
 Id. id. cédulas hipotecarias, 97' d. 97'25 p.
 Id. Provincial 104'50 d. 105' p.
 Ferro-carril de Barc. á Saragossa, 104'50 d. 104'75 p.
 Id. id. id.—Série A.—59'50 d. 60' p.
 Id. id. id.—Série B.—60' d. 60'50 p.
 Fer-car. Tarrag. á Barc. y Fransa, 104'50 d. 104'75 p.
 Id. Tarragona á Martorell y Barcelona y de Barcelona á Girona, 100'50 d. 101' p.
 Id. Barc. á Fransa per Figueras 60' d. 60'25 p.
 Id. Minas S. Joan de las Abadessas, 91'60 d. 91'80 p.
 Id. Grau de Valencia á Almansa, 48'10 d. 48'25 p.
 Id. Córdoba á Málaga, 60' d. 60'50 p.
 Aiguas subterrànies del Llobregat, 85' d. 86' p.
 Tranvia de Barcelona á Sarriá, 91'75 d. 92' p.
 Canal d' Urgell, 48'50 d. 49' p.

TELEGRAMAS COMERCIALS.

Liverpool 9 de Julio de 1880.1
 Ventas de cotó, 7000 balas.
 Disponibles sostingut. A entregar ferm. á entregar alza 1132.
 Nova-York 8 de Juliol.
 Cotó 11 13110 oro.
 Arribos, 11000 balas en 7 dias.

COTISACIÓ oficial de las Bolsas de Madrid, Paris y Lóndres, del dia 10 de Juliol de 1880.

Madrid. Renta perpet. int. al 3 p. °/o 19'
 » » ext. al 3 p. °/o 19'95
 Deuda amort. ab interés de 2 p. °/o int. 38'70
 Bonos del Tresor de 2,000 rals. . . . . 97'
 Oblig. del Banch y Tresor, série int. 98'80
 Id. del Tresor sobre prod. de Aduanas 98'80
 Id. generals per ferro carrils. . . . . 39'90

TELEGRAMAS particulars de las Bolsas de Madrid, Paris y Lóndres.

Madrid.—Consolidat interior. . . . . 19'00 cupó tallat.
 Paris.—Consolidat interior. . . . . 17'77
 « » exterior. . . . . 18'68

BOLSÍ. (Segons nota de la casa Espinach).—A las deu de la nit quedava lo Consolidat á 18'73 y 314 diner y 18'75 paper, cupó tallat.

SECCIÓ DE MODAS Y LABORS

Figurins de Paris.

Números 1, 2, 3, 4, 5, y 6.—Vestits pera banys.

MODAS

Las senyoretas laboriosas, están de enhorabona ab la nova Moda que comensa á iniciarse ab molt brillant aceptació. Fins avuy, sos treballs d' agulla sols tenian aplicació en la roba blanca ó ab la confecció de llurs trajes: avuy poden ostentar en aquets, al mateix

temps que sa destresa en cusirlos, sa habilitat en lo brodat y son bon gust en la distribució de colors.

A las robas de seda ó llana ab flors, aucells ó rotllos estampats, los hi fan ventatjosament la competencia, los vestits de color llis, adornats llurs farbalans, doble falda y cós, ab tiras de la mateixa roba brodadas á la má, ab iguals aucells, flors y rotllos que ostentan los estampats. La riquesa y bon efecte que pro-

duheixen, es fácil d' imaginar, servint poderosamente per demostrar l' habilitat de la senyoreta que ho ha trevallat. Com se pot suposar, aquest brodat no requereix de molt lo primor del realce blanc, puig es un treball de la mana del que 's fá en los mocadors de crespó; únicament que en lloch d' esser executat ab torsal, ho es ab seda bastant gruxuda, lo que ajuda á passarne molta mes via.

La tendencia á aquesta novetat, s' observa

ja en los vestits de fil crú del present istiu, puig habem tingut ocasió de veuren alguns preciosíssims, adornats ab tiras histonejadas de tres colors; vermell, negre y blanch. Y no cregan que acabi aquí son trevall; puig en París y Milan, fa ja algun temps que crida poderosament l'atenció, un cos sense mànegas, que apar una cota de malla, fet ab un punt de molta consistencia que 's broda ab perlas, ó grans de diferentas classes: aquest nou adorno produheix un marvellós efecte y s'assegura será una de las novetats que regnarà entre nosaltres en lo próxim ivern.

Juriol de 1880.

ESPLICACIÓ DELS GRABATS VESTITS PER BANYS

Número 1.—*Vestit per una noya de vuit anys.*—Lo pantalon y 'l cos s' uneixen á la cintura sota de un cinturón. Coll marino ab àncoras brodadas. Biaix vermell per guarnició.

Número 2.—*Vestit de senyora.*—Roba negra guarnida ab biaixos de llana blanca. La brusa un xich oberta del coll que será marino. Uns biaixos y butons indican las butxacas; la mateixa guarnició en las mànegas.

Número 3.—*Vestit de senyora.*—Roba fosca. La brusa es oberta tan solzament fins á cintura y guarnida de biaixos estrets de llana vermella.

Número 4.—*Vestit de senyora.*—De franelta guarnit de biaixos vermells. Gorra de las que venen per banys.

Número 5.—*Pentinador de franelta blanca,* brodada al *croché* ab llana blava de dos tons y ribetejada de llana blava.

Número 6.—*Pentinador rodó de franelta blanca,* ribetejat ab un biaix de llana vermella.

SECCIÓ DE ANUNCIS

PERFUMERÍA FINA ESTRANGERA.

ESPECIALITAT

en sabons, polvos y essencias de tocadore de las principals

fábricas francesas.

VENTA AL DETALL, PREU DE FÁBRICA

PASATJE DEL CRÉDIT N.º 1, ENTRESSUELO

EL AGUILA

GRAN BASAR DE ROBAS FETAS

SUCURSAL EN MADRIT, CÁDIS Y SEVILLA

Plaza Real, 13.—Barcelona

Aqueix antich y acreditat establiment acaba de confeccionar pera la present temporada d'istiu un grandió y variat assortit de prendas de totes classes y á preus fixos molt barátos, com se pot veure en la present nota.

Trajes complets de dril cru y estampat, de 60 á 110 rals.—Dits fil y cotó quadrets, 40 id.—Dits en llana y melton, de 80 á 140 id.—Dits jergas, tricots y mesclas de seda, de 170 á 280 id.—Pantalons panyo, satí y elasticotins, de 52 á 130 id.—Dits llana, tricots y mescla de seda, de 28 á 120 id.—Dits dril cru, blanch y colors, de 14 á 50 id.—Armillas panyo, satí y cassimir negres, de 24 á 80 id.—Dits orleans, reps, piqués y drils, de 10 á 50.—Dits llana, tricots y mescla de seda, de 16 á 60 id.—Jaqués panyo y elasticotí, de 120 á 320 id.—Levitas crusadas panyo y elasticotí, de 170 á 320 id.—Sachs y sobretodos d'istiu y entretemps, de 80 á 320 id.—Jaqués llana, tricot, mescla de seda y jerga, de 44 á 170 id.—Americanas llana, tricot, mescla de seda y jerga, de 44 á 170 id.—Ditas panyo y elasticotí, de 80 á 170 id.—Ditas dril cru, colors y blanch, de 20 á 70 idem.—Jaques y americanas orleans y alpacas, de 50 á 120 id.—Batas piqué, batista y sederías, de 60 á 140 id.—Frachs panyo negre, de 170 á 300 idem.

Tot novament construit y confeccionat ab la elegancia y esmero que tant te acreditat aquet grandió establiment, primer en sa classe en Espanya, y al nivell de las mellors casas del estranger tan per sa organizació com per la bona confecció de las prendas.

FÁBRICA DE OBJECTES TORNEJATS

DE BANYA Y FUSTA

DE

BENET RIERA Y PENOSA.

TORELLÓ.

Gran depòsit de brocals, tinters, panillos, canonets d'agullas, gots y demés objectes de torneria.

Pera las demandas dirigirse á casa Sitjar-Torelló.

MATEMÁTICAS

MECÁNICA Y DIBUIX.

Archs de Junqueras, 7, 1.º

NO MES CABELL BLANCH

AYGUA DE LLADO

Pera tenyir lo cabell sens tenir que rentarlo avans ni després. No taca 'l cútis n'perjudica la salut: preparació sens igual, que mullantlo duas ó tres vegadas al mes aumentan la fortaleza y deté sa caiguda, tornant lo cabell canós á son primitiu color. Se garantisa son bon resultat: á 2 y 4 pessetas ampolla. Carrer de la Boqueria, 26, primer, Barcelona.

MEDICAMENTS LLEGÍTIMS

EXTRANGERS.

'S reben directament de Fransa, Inglaterra, Estats-Units de América, Alemania, Italia, etc.

Al per major y menor: Preus reduhits.

DIPÓSIT: S. Alsina, PASSATJE DEL CRÉDIT, 4.

GUIA DEL MONTSENY.

6, Pi, 6 y principals llibrerías.

EDUARDO LOPEZ.

Clases de cálculo mercantil, teneduria de libros, ortografía y correspondencia comercial.

á satisfacció del alumno.

Véjintse sos quadros. Viu, Cárme, 19, 1.º

BREA-AGUILAR. La primera que se fabrica en Espanya. En dotze anys que se prepara en nostre laboratori, ha eonseguít adquirir la reputació de ser millo, preparada que la de Guyot; además de sa forta concentració, no deja residuos á l'ampolla. Es la millor calmant de las irritación mucosas, de la tos, sia de costipat ó de ofech, y de totes las afeccions de la garganta y aparato respiratori. Preu 8 rals. Farmacia Aguilar, Rambla del Centro 37

LA NENA

MERCÉ BARBA Y BOVER

H. P. A. C.

Sos desconsolats pares, avi, germans, germanas, oncles y cosins pregan á sos amichs y coneguts se serveixin assistir á la casa mortuoria, carrer de Ronda de Sant Pere, número 155, avuy á las vuit del matí, pera acompanyar lo cadávre á la parroquial iglesia de Santa Agna, ahont se li cantarà un ofici d'àngels, y desd' allí al Cementiri.

No s' invita particularment.

VERMOUTH CATALA DE SALLÉS

Primer Vermouth elaborat en Espanya.—Unich en sa classe

Premiat ab medalla de plata per lo M. Iltre. Col·legi de Farmacèutichs de Barcelona: ab medalla de bronze en la Exposició Marítima de 1872 y Vinícola de Madrid de 1873 y ab varias medallas y distincions de mérit en quantas Exposicions ha concorregut. Recomenat per la M. Iltre. Academia de Medicina y Cirugia de Barcelona, Institut Médic y varias otras Corporacions y Academias Médico-Farmacéuticas, etc. etc.

Las personas aqueixadas de dolors de ventrell, accidents y vómits despres de 'ls menjars, desgana, pesantés al ventrell, migranya, malalties nerviosas (histéricas) y altres molts que resultan de malas digestions, se veuran lliurats de las sevas dolencias ab l'ús moderat d' aquest utilíssim ví.—Llegeixes lo prospecte detallat que acompanya á cada ampolla.

Al por major dirigirse á la farmacia del doctor Bolta, carrer de l' Argenteria, n.º 48, y al pormenor en las principals farmacias de Espanya.

Nota.—Per evitar las falsificacions é imitacions que s' han fet d' aquest precios ví, recomanem que s' exigeixi en cada ampolla la firma y rúbrica de son autor.

RELOTJES SEGURS.

de los mellors autors y fábricas á preus may vistos
per lo baratos, assegurats per lo
relojter constructor

DON JOAN FELIU Y CODINA.

LO QUE NO SURT BO 'S CAMBIA

SE FAN TOTA MENA D' ADOBS ASSEGURATS PER DIFÍCILS QUE SIGAN

Plassa del Angel, cantonada á la Boria.

GRAN DEPOSIT DE MAQUINAS

DE

CARLOS BLOSS

PLASSA DEL BONSUCCÉS, 3, BAIXOS.

Especialitat en máquinas de imprenta y de litografia, prensas de tots sistemas, guillotinas, prensas de glassejar, pasta de roleus, máquinas de gas, últim modelo sense soroll y ab petit gasto. No ofereixen cap perill de explosió.

ENTERROS, FUNERALS Y ANIVERSARIS

ANUNCIATS PER AVUY 12.

Don Cárles Gelabert y Juliá. — Funeral y missas á las 10 matí en lo Monastir de Santa Clara.

Don Isidro Romeu y Rovira. — Primer aniversari; missas á las 8 matí. Totas las missas de 8 á 12 en la iglesia de Sant Francisco de Paula.

Donya Francisca de P. Alart de Reynés. — Missas á las 10 matí. Totas las missas de 10 á 12 en la iglesia de Sant Joseph, (Santa Mónica.)

Don Joseph Enrich y Albareda. — Missas á las 9 matí. Totas las missas de 9 á 12, en la iglesia parroquial de Sant Pere.

Donya Cristina Suris de Gumá. — Primer aniversari. — Ofici en la parroquial iglesia de Sant Antoni Abad, en Vilanova y Geltrú.

CASA A LA INGLESA

Se 'n ven una en Sant Joan d' Horta, carrer Rambla de Cortada. Está ben surtida d' aygua viva, jardí y arbres fruiters. Donarán rahó en la litografia del senyor Riera, carrer Ample, devant de la Mercé.

AGENCIA

Carrer dels Banys Nous, núm. 1, 2n.—

Hi ha cantitats

pera deixar, á n' aquesta ciutat y son Ensanxe.— També s' encarrega de despatxar espedients dels ministeris del Principat y los de la capital del regne Despatx de 10 á 12 y de 4 á 6.

MAGATZEM

D' OBJECTES D' ESCRIPTORI.

19, PLASSA DE LA LLANA, 19.

En aquest magatzem s' hi trobará un abundantíssim surtit de tots los objectes indispensables en un escriptori á preus reduhits.

Especialitat en oleografias.

AVIS

Hi ha un jove de 20 anys, d' honradíssima familia que 's colocaria pera escriure en qualsevol punt. S' abona sa conducta.

LLISSONS DE CANT

per lo célebre primer tenor italiá senyor Genaro Ricci, carrer de la Cadena, número 1, pis-tercer.

MODISTA

Confeciona tota classe de vestits ab promptitut y Economía. Hospital, 96, pis primer. **Maria Mas.**

L' utilitat y us de la BREA son ya conegudas; avans, donchs, de donar al públich lo nostre LICOR, habem procurat obtenirlo en condicions tals de bondat y pureza, que sostingués ab VENTATJA la comparació ab ios mes acreditats. Avuy oferim aquest preparat com lo verdader y mes efícas medicament, recomenat per los metjes mes eminentes, per la curació del catarro crónich de

LICOR BREA VEHIL

la vexiga y demés afeccions del aparat genit-urinari, catarro pulmonary y demés del aparat respiratori, dispepsia, escorbut, disenteria, reumatisme, gota, escrófulas, brians y totas las enfermetats de pell.

Vidrieria, 2 y 4.—Barcelona.

LAMPISTERIA

DE

FRANCISCO CANIBELL

Se construeixen y adoban tota mena d' aparatos de gas.

CARRER DE LA PALLA, 9.

ENFERMETATS ESPECIALS Y HERPES.

Sa curació radical assegurada sens mercuri, per lo cirurgiá Manresa y Castells, que ja fa anys que 's dedica únicament á sa curació Fernando VII, 21, segon; entrada pe'l carrer de 'n Raurich, 10; de 9 á 1 y de 6 á 7.

FERRO DIALISAT CASES.

Recomenat per la classe mélica contra la anemia, clorosis, estenuació, debilitat, leucorrea, etc., A ventatja 'ls demés preparats de ferro per no teni olor, sabor ni ennegrir jamay las dents, essent tolerat per los estómacs mes delicats. Reemplassa ab ventatja al Ferro Bravais.

Al per major, Farmácia de Aviñó y Cases, plassa de la Llana, 11.—Barcelona. Al detall en quasi totas las farmácias.—Preu 3 pessetas pot.

Marca de la fábrica.

CALSAT A MÁQUINA.

BARATURA SENS IGUAL. — Carrer de la Fusteria, 5. Botinas pera caballer de 7 pessetas y mitja á 12. — Id. pera senyora de 6 á 13. Tot lo calsat portará estampada en la sola la marca de fábrica.

S' admeten anúncis mortuoris á preus convencionals per aquest «Diari». Hi ha una vinyeta especial pera 'ls que 'n vulgan.

CENTRO DE ANUNCIS

ROLDÓS Y COMP. A

CARRER DE ESCUDILLERS 41, Y AGLÁ 9.

Se fan contractas ventatjosas pera la inserció d' anúncis en tots los periódichs de Barcelona, Madrid y demés provincias d' Espanya y Extranjer.

BARCELONA.

FARMACIA AGUILAR.

AXEROP SULFUROS AGUILAR.

ESPECIFICH

PERA LA CURACIÓ DELS BRIANS.

Son efecle es mes efícas que lo de l' aygua de la Puda. — Als pochos dias de pénéndre cauhen las crostias y las escamas y s' assecan las nafres brianosas, deixant la pell lliça y suau. — Lo mateix efecle produex en los noys quan tenen la cara plena de crostias. — Es lo úmich de puratiu que obra sens debilitar la sang ni irritar la freixura. — Destruex en poch temps los efecles causats per l' ús del mercuri. — Corretjeix las irritacions de la vexiga y la uretra, facilitant la transpiració mucosa, com també la pulmonar.

Preu de l' empolla, 3 pessetas.

RAMBLA DEL MITJ, NUM. 37.

BARCELONA.

NOVAS TRAJEDIAS

per

VICTOR BALAGUER.

Aquest llibre conté 156 planas y las tragedias se titulan:

LAS ESPOSALLAS DE LA MORTA.
LO GUANT DEL DEGOLLAT.
LO COMPTE DE FOIX.
RAIG DE LLUNA.

Se ven en las llibrerias de Verdaguer, Puig, Masferrer y Teixidó y Parera al preu de 8 rals.

Venda

Casa per vendre en Tiana

En lo carrer de la Plassa número 7 Hi. han arbres fruiters. Informarán en Badalona casa Mención Furnaguera mestre de cases.

VENDA

Se ven una premsa, ab cargol de fusta, per un preu sumament módich. Carrer Nou de la Rambla número 69, interior. (Taller de Tintoreria.)

JOCHS FLORALS DE BARCELONA EN POCH TEMPS

COLECCIÓ COMPLERTA

DE TOTS LOS TOMOS PUBLICATS.

Se trovarán en la librería de Alvaro Verdaguer

RAMBLA, 5.—DEVANT DEL LICEO.

Quedan pocas colecciones.

Llegir, escriure, gramàtica castellana, comptes, teneduría, reforma de lletra, y preparació pera ingressar á la segona ensenyansa. Carrer de Dufort, número 3, pis primer.

AIXEROP DE QUINA FERRUGINÓS.

Es lo tipo de medicació tónica-reconstituyent. En las malalties del ventrell, digestions difícils, pobresa de sanch, perdua de gana y debilitat general; aquest aixerop dona resultats profitosos en poch temps—Ampolla 12 rs —Farmacia Aguilar, Rambla del Mitj.

SECCIÓ TELEGRÁFICA

Noticias del exterior

Segons los darrers telégramas dels diaris estranjers.

L'actitut de Turquia.—La Porta s' ha dirigit confidencialment á las potencias declarant que 'ls acorts presos en la Conferencia de Berlin destruhéixen lo tractat del 78, verificat en la mateixa població, traspasant los límits senyalats en ell á la intervenció d' Europa. En conseqüencia, termina manifestant que aquells acorts son nulos y que jamay los executarà.

Las potencias, segons sembla, que no miran la qüestió de la mateixa manera que la Turquia, contestarán que las resolucions presas en aquella confèrenca no traspasassen en res lo fi que s' habia proposat lo Congrès de Berlin, tal y com está escrit en lo tractat.

També vigila las intrigas dels comités búlgaros que están organisantse y trevallen los ánimos de la població, en vista de la eventualitat d' una ruptura de relaciones entre la Porta y la Grecia.

Actitut de Grecia.—Un esquadro de caballería, una companyia d' artillería y duas companyias d' infantería van sortir lo dia 7 de Atenas en direcció á Chalcis. Ademés tres batallons d' infantería han sigut enviats á Lamia.

Qüestió albanesa.—Los montenegrins han abandonat todas las posiciones que ocupaban prop de Dulcigno, y marxan cap á Tousi y Podgoritza, ahont es imminent un atach.

Ha ocorregut un conflicte entre 'ls turchs de Jakova y 'ls cristians de Faudesi, habent resultat varios morts.

Extracte de telégramas

DE LA PREMPSA LOCAL

Milan 9.—Ha terminat interinament de declarar lo testimoni Retamero.

M. Pambelle del «Hotel de Ville» de Milan confirma que la baronesa digué á don Carlos: *Si sapigués que aixó habia de descubrirse 'mataria.* Afegeix luego que la baronesa, enrahonant mes, pronunciá la paraula *decoració*, fent aixó sospitar á la cambra que la baronesa possehia 'l Toison. (Aquestas paraulas han produhit una sensació inmensa.)

Refereix aquest testimoni haber callat aqueixa declaració al jutje instructor, per evitarse las molestias judiciales consegüents. Assegura haberho referit desseguida al secretari y al director del «Hotel de Ville»

Cridat tot seguit lo secretari y preguntat sobre aquestas referencias, ha manifestat no recordarlas ni excluir las en la possibilitat de que

se li haguessen fet, á causa del temps desde llavors transcóregut.

Demá compareixerá 'l director del «Hotel» que avuy se troba fora de Milan.

Lo mosso Alberich Danieli declara haber vist diferentas vegadas á la baronesa en la habitació que tenia don Carlos en l' «Hotel», estant ab aquest de gran visita.

Las duas declaraciones han produhit un efecte indescriptible.

(De *El Diluvio*.)

Telégramas particulars

Madrid 9, á las 9'30 nit.—S' han declarat válits los títols acadèmichs de la facultat de Farmacia que expedí la Diputació provincial de Valencia durant la época de la revolució.

Se confirma lo fusellament de Pio Rosado, segon de Calixto Garcia.

Madrid 10, á las 2'15 matinal.—La *Gaceta* publica los reals decretos nombrant al senyor Oya interventor del Estat y otras disposiciones de escás interés.

Bolsí.—Consolidat, 19'2 1/2.

Madrid 10, á las 5'15 tarde.—Ha marxat á la Granja lo senyor Cánovas y regressará lo dilluns.

En los centros oficiales se nega la vinguda del general Blanco y no s' te noticia de que haja sigut fusellat Pio Rosado.

Lo senyor Moreno Nieto ha experimentat notable milloria.

Bolsa.—Consolidat, 19'02.—Bonos 97,00.—Subvencions, 38'90.

Madrid 10, á las 6'45 tarde.—Entre los decretos que firmará avuy S. M. lo Rey figuran varis relatius á nomenaments de matgistrats. També firmará lo tractat de propietat literaria.

Aquesta nit arribará á Villalva la primpeza de Asturias.

Lo marqués de Sardoal s' ha agravat.

Madrid 10, á las 9 de la nit.—Ha arribat á la Granja lo president del Consell.

Lo cabecilla Maceo lo major, intentá recentment desembarcar una expedició á Cuba pero sabentho lo general Blanco disposá que estigués á la vista y lo perseguís lo vapor «Leon», gracias á lo qual Maceo, va tenir que amagarse en una de las antillas inglesas ahont se vigilan sos passos.

Madrid 10, á las 9'30 nit.—En un telégrama oficial de Cuba se asegura que la partida insurrecta de Calixto Garcia ha quedat reduhida á 105 homens.

S' ha disposat lo pago de 30.000 duros de indemnació al vapor americá «Octavia».

La qüestió dels jesuitas va prenent proporcions.

Paris 10.—Per lo projecte de lley votat per lo Senat sols quedan excluhits de la amnistia vint condemnats de la Commune. Se creu que la Cámara de diputats apropará la lley tal qual l' ha votat lo Senat, sospenentse luego las sessions.

Paris 10.—(Per lo cable).—La Cámara ha acceptat definitivament lo projecte de lley de amnistia ab las lleugeras variants introduhidas en ell per lo Senat.

Los periódichs de Viena rebuts avuy dihen que Austria no coadyuará á cap de las midas coercitivas que pujan pendre las grans potencias respecte de Turquia, si per cap d' ellas se pot esperar que rebi dit imperi un cop mortal.

Valls, 10 de juliol, á las 4'15 de la tarde.—(Del nostre corresponsal).—L' Alcalde ha presentat la dimissió. L' Ajuntament ha demanat ser rellevat.

Avuy ha arribat aquí lo Governador civil de Tarragona y ha reunit al Ajuntament, demanantli que desistís de sos propòsits de retirar-se.

La majoria dels regidors ha accedit á la súplica del Governador, pero la minoria s' mostra molt disgustada.

La qüestió no está encara definitivament resolta.

BUTLLETI METEOROLOGICH

DEL DIA D' AHIR.

(*Servey especial del DIARI CATALÀ*)

Barómetro reduhit á 0 graus á las 9 mati.	755.989
Termometro cent. á las 9 mati.	24.9
Humitat relativa á las 9 mati.	79.0
Tensió del vapor d' aygua á las 9 mati.	18.3
Temperatura máxima á l' ombra durant las 24 horas anteriors.	25.8
Temperatura mínima á l' ombra durant las 24 horas anteriors.	21.2
Termometro á Máxima.	35.1
Sol y serena. Mínima.	20.2
Vent dominant.—Llevant l' (demati), Xalop 1-2 (tarde).	
Estat del Cel, 8.—Ci-Cu.	

NOTAS. Los núvols pendrán la denominació de *Ci-Cirrus* los que afectan la forma del filaments ó cotó fluix; *St. Stratus* los que tenen la forma de barras ó faixas; *Cu. Cumulus* los que tenen la forma de torras, baías de cotó ó grans aglomeracions, y *Ni. Nimbus* quant 'l núvol es de una mateixa tinta negra ó cendrosa, es á dir: los núvols de pluja y vent. Las diferents formas combinadas, se denominan respectivament: *Ci-St, St-Ci, Ci-Cu, Cu-Ci, St-Cu, y Cu-St.*

La part despejada del Cel s' expressará ab los deu primers números.

Los vents en catalá son N (Tramontana), NE (Garçal), E (Llevant), SE (Xaloch), S (Mitjorn), SO (Lla-veig), O (Ponent), y NO (Mastral); quals abreviaciones son: *T. G, Lnt, X, Mit, Llv, P, y Mas.*

La forza del vent s' expressará ab los números desde 0 calma, al 5 huracá.

Imprenta de «La Renaixensa», Xuclá, 13.